

MEĐUNARODNI PROGRAM

Prava

Britanski film "Ženska prava hoću" Nigela Colea na igrano-dokumentaristički način i s dozom humora podsjeća kako se 1968. godine 187 radnica Fordove tvornice u Dagenhamu (od 55 tisuća muškaraca) pobunilo i štrajkom tražilo svoja prava - da budu plaćene kao i muškarci. Nakon što su pokrenule lavinu za radnička prava, a ne za ženske povlastice, i ravnopravnost koja im pripada, svjetski kapitalistički gigant je morao potpisati predaju i naći zajednički jezik s bazom. Kada žene štrajkaju, muškarci će kad-tad popustiti

Piše **Mate ĆURIĆ**

Lars Von Trier u Puli ima publiku, što je pokazalo i prepuno kino Valli u terminu kada bi mnogi radije bili na plaži, a evo desilo se i vašem kritičaru da u trideset godina praćenja filmskih zbivanja svakojake vrste prvi put primijeti sablasnu tišinu dok film traje. Gledali smo "Melankoliju", film koji je obilježio ovogodišnji Cannes jer je s njega otjeran redatelj Lars Von Trier, a onda i po tome jer je glavna glumica Kirsten Dunst dobila za svoju ulogu Zlatnu palmu. Ne čudi me sve ovo jer u ovolikoj količini melankolije (bolesnog stanja tuge, žalosti, potištenosti), ukratko depresije koja se danas nadvila nad čovječanstvom, ni autor se nije mogao izvući neokrnjen. Premda je u ovom slučaju važnije tko je nego što je rekao u debelo depresivnom stanju melankoličnosti.

Dakle, zaključujem da su svi gledatelji u kinu debelo "melankolični" a velik dio je u depresiji. Jer, kako drugačije objasniti tu nepodnošljivu depresiju na depresiju nego magičnom privlač-

nošću i uvlačenjem pod pokrivač koji bi sve trebao izbrisati, ali čim se malo proviri ispod njege, opet je slika ista i melankolija se razlije kao poplava. Redatelj je ovoj bolesti i ravnodušju današnjice dao ime po izmišljenom planetu Melankoliji koja je otkrivena iza Sunca, približava se Zemlji i s njom će se sudariti. Kraj znate. Između toga je čekanje, depresivno stanje duha koje fantastično šire dvije sestre Justina (Kristen Dunst) i Claire (Charlotte Gainsbourg) u filmu atmosfere gdje je sve, pa i glazba i zvuk, podređeno da do srži spoznate što je to melankolija.

Tko ima potencijala da ga ona zarobi, gotov je i bit će obavijen filmskom tišinom, a tko se odupire i ne pada lako u depreu, ili će prije kraja napustiti film, ili će kao Justinin šogor (sestrin muž -Kiefer Sutherland) popiti otrov i time potvrditi da melankolija izaziva suicidalne nakane. Von Trier ima ozbiljnih problema jer je od prvog izlaska pred publiku znao pogoditi kako ona diše, a kada je ona u depresiji, onda je to zbog toga jer je on melankolik.

58. FESTIVALA IGRANOG FILMA U PULI: "MELANKOLIJA", "ŽENSKA PRAVA HOĆU" I "DVOSTRUKI SATI"

a, a ne povlastice

Iz filma "Melankolija"

Kaštel je pun

Već sam konstatirao da je ovogodišnji program ne slučajno usmjeren na probleme i slabosti vlasništva i radništva u okruženju krize i traganju kapitalizma za novim sadržajima. Britanski film "Ženska prava hoću" Nigela Colea na igrano-dokumentaristički način i s dozom humora podsjeća kako se 1968. godine 187 radnica Fordove tvornice u Dagenhamu (od 55 tisuća muškaraca) pobunilo i štrajkom tražilo svoja prava - da budu plaćene kao i muškarci. Nakon što su pokrenule lavinu za radnička prava, a ne za ženske povlastice, i ravnopravnost koja im pripada, svjetski kapitalistički gigant je morao potpisati predaju i naći zajednički jezik s bazom. Pomogla je i Thacherica, žena koja se (iz) borila za ženska prava u politici, a kako je zakon 1970. i službeno promijenjen, ništa nije bilo uzaludno.

E sad, vidi vruga. Govorimo o godinama sveopćeg pokreta oslobađanja, političkih i radničkih gibanja, revolucija koje se šire ulicama i trgovima, otmicama aviona iz kojih se šalju poruke i bacaju leci... a sve stiže iz tog eksploativnog i bešćutnog kapitalizma i truje sliku socijalističke i samoupravne idile u kojoj su svi ravnopravni, radnici, vlasnici tvornica, nema štrajkova, a opet nešto ne štima. Gledano iz današnje perspektive, dolazimo do apsurdna. To blagodatno socijalističko iskustvo u koje je prodro kapital uči od trulog kapitalizma kako se štrajka i bori za svoja prava. Tko je ovdje lud? Kao i to da je danas javno zabranjeno pušenje a u

Danas na programu

Festival igranog filma u Puli danas se nastavlja dječjom matinejom u kinu Valli u 10 sati i projekcijom animiranog pustolovnog filma "Život jednog mačka" redateljskog dvojca Jean-Loupa Feliciolija i Alaina Gagnola.

U sklopu retrospektive filmova Jamesa Ivoryja u kinu će u 16.30 sati biti prikazana humorna drama "Razvod na francuski način".

Međunarodni program - Meridijani u 19 sati u kinu Valli donosi kinesku povijesnu kriminalističku dramu "Žrtva" redatelja Chena Kaigea.

Retrospektiva Jamesa Ivoryja u 21.30 sati seli u Kaštel, gdje će festival-ska publika moći pogledati melodramu "Bijela grafica". Zadnji film večeri u sklopu međunarodnog programa, također na Kaštelu, bit će prikazan u ponoć, a radi se o ljubavnoj drami "Troje" sada priznatog njemačkog redatelja Toma Tykwera. (B. V.)

gotovo svim filmovima cigareta je glavni rekvizit.

Ford je danas primjer na obostrano zadovoljstvo dobro uređenih odnosa radnika i poslodavca jer jedino tako svi imaju koristi, a samoupravni osta-

ci u rukama novih vlasnika s mentalitetom fordovaca od prije pola stoljeća ili će ovakve filmove početi zabranjivati, ili ćemo se konačno naučiti da je štrajk samo mala blagodat nečega što se zove demokracija. Bada-va je onda zaustavljati Reuters, pogotovo kada u akciju krenu žene, a kada one štrajkaju, onda će muškarci kad-tad pustiti. Shvatite ovo kao objašnjenje onome da je ovdje riječ o humornoj drami. Sally Hawkins, Bob Hoskins i Miranda Richardson kao predvodnici ove radničke revolucije zaslužuju podršku iz Pule bar simboličnom nagradom da znaju da su došli i do nas.

"Dvostruki sati" Giuseppea Capotondija treći je film iz ciklusa Italija - zemlja prijatelj Festivala i simpatični triler koji nije lišen melankoličnih elemenata kojima je cilj zavarati gledatelja i odvući mu pažnju u drugom smjeru, što je dobra dosjetka. Naime, sobarica Sonja (Ksenija Rappoport) iz Ljubljane u potrazi za ocem u Anconi na kraju se nađe u Torinu, a oko nje u čudnim okolnostima umiru ljudi. U tom košmaru susreće i Guida, bivšeg policajca i sada čuvara bogate vile (Filippo Timi), budu žrtve pljačkaša i u ranjavanju se dodatno pojačava dvojbenost stvarnosti i jave. Na kraju ipak saznajemo da je sve dobro osmišljena igra pljačkaša i jataka pa na neki način nitko nije zaknut i ne žali što su uspješli pobjeći u Brazil s podebljim bankovnim računom.

Rekao bih da se redatelj držao onog latinskog načela da živiš kako možeš, a kada ne možeš, kako hoćeš.